

energiavirasto

Olen säännelty yhteisö – mitä nyt?

Tarkkailusuunnitelman ja päästöluvan hakeminen

Velvoitteet polttoaineen päästökaupassa

1. Yrityksen tulee hakea **päästölupaa** ja tehdä **tarkkailusuunnitelma** 28.2.2025 mennessä, tai 2 kuukautta ennen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan käynnistymistä, jos toimintaa vasta aloitetaan
 - Nämä haetaan yhtäaikaaisesti [ETS2-asiointijärjestelmässä](#).
 - Asiointijärjestelmään tulee ladata [Tarkkailusuunnitelma-Excel](#) täytettynä.
 - Yleistietoa päästökaupasta ja tarkkailusuunnitelman laatimisesta löytyy joulukuun [webinaarimateriaaleista](#) sekä tammikuun [webinaarimateriaaleista](#).
 - **Tätä velvoitetta käydään tässä esityksessä läpi, myöhemmistä, alla olevista velvoitteista ohjeistamme lisää.**
2. Vuoden 2024 päästöt tulee raportoida 30.4.2025 mennessä, eli palauttaa päästöselvitys.
 - Energiavirasto ohjeistaa päästöselvityksen laatimisesta.
3. Vuoden 2025 alusta polttoaineen päästöjä tarkkaillaan jatkuvasti tarkkailusuunnitelman mukaisesti ja raportoidaan Energiavirastoon vuosittain aina huhtikuun loppuun mennessä.
 - Vuoden 2025 päästöt, jotka raportoidaan huhtikuuhun 2026 mennessä pitää myös todennuttaa.
4. Vuoden 2026 loppuun mennessä tulee avata rekisteritili päästöoikeuksille ja vuonna 2027 alkaa uusien päästöoikeuksien huutokauppa. Vasta keväällä 2028 pitää palauttaa edellisen vuoden päästöjä vastaavat päästöoikeudet.

Ajankohtaisin velvoite: tarkkailusuunnitelman ja päästöluvan hakeminen

- Tarvitset valtuutuksen [ETS2-asiointijärjestelmään](#):
 - Valtuutus tehdään [suomi.fi:ssä](#) ja asiointijärjestelmässä on [ohje](#) sen käyttöön.
 - ETS2-asiointijärjestelmän käyttöön oikeuttava asiointivaltuus on nimeltään **”Päästölupa- ja päästöselvitystietojen toimittaminen.”**
 - Hakemukset tehdään y-tunnus kohtaisesti. Yhdelle y-tunnukselle yksi tarkkailusuunnitelma ja päästölupa.
- Päästölupaa sekä tarkkailusuunnitelman hyväksyntää haetaan asiointijärjestelmässä.
- Tarkkailusuunnitelman laatiminen on keskeisin tehtävä. Se tehdään tälle [Excel-pohjalle](#).
- Tarkkailusuunnitelmapohjan ja asiointijärjestelmän käyttöä ohjeistetaan tätä esitystä yksityiskohtaisemmin tammikuun 2025 [webinaarimateriaaleissa](#), diasta 46 alkaen.
- **Hakemuksen liitteinä toimitetaan ETS2-asiointijärjestelmään täytetty Tarkkailusuunnitelma-Excel ja polttoainevirtakaavio.**

Tarkkailusuunnitelman tarkoitus

- Tarkkailusuunnitelman tarkoitus:
 - Toimii säännellyn yhteisön käsikirjana päästöjen tarkkailu- ja raportointivelvoitteissa: säännellyn yhteisön tulee jatkuvasti tarkkailla päästöjään tarkkailusuunnitelman mukaisesti
 - Kuvaa menetelmiä ja menettelyitä, joita käytetään tietojen keräämiseen vuotuista päästöraporttia varten. Myöhemmin myös todentaja käyttää tarkkailusuunnitelmaa tarkistaakseen, onko päästötiedot kerätty asianmukaisesti ja suunnitelman mukaisesti.
 - Tarkkailumenetelmistä käy ilmi, miten kulutukseen luovutettujen polttoaineiden polttamiseen liittyvät päästöt määritetään
 - Tarkkailumenetelmät on kuvattava niin yksityiskohtaisesti, että Energiavirasto voi vahvistaa, onko [tarkkailuasetusta](#) noudatettu sekä hyväksyä mahdolliset syyt poikkeamisperusteille (esim. kohtuuttomat kustannukset)
 - Tarkkailusuunnitelma on "elävä asiakirja" → se on pidettävä ajan tasalla ja parannettava tarvittaessa
- Tarkkailusuunnitelman Excel-pohja ohjaa valtaosin täyttämään oikeat tiedot oikeisiin kohtiin. Se ohjaa myös valinnoissa sekä vaadituissa määrittämistavoissa eteenpäin täytettyjen tietojen perusteella.

Mitä tarkkailusuunnitelma sisältää?

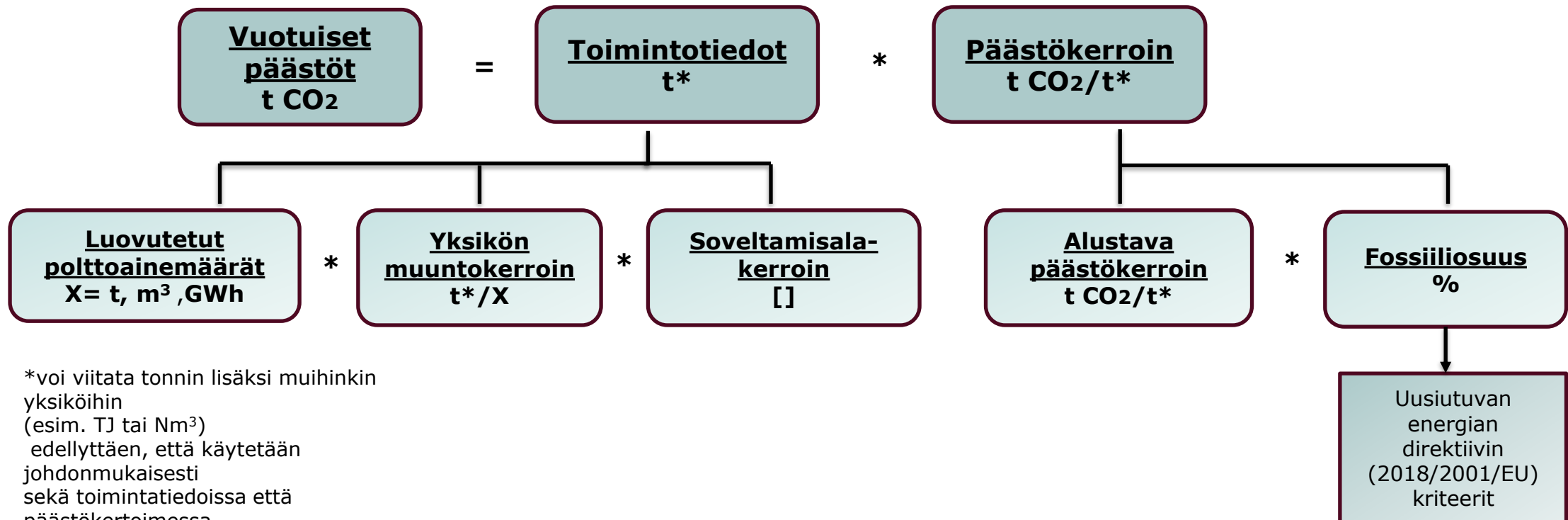
Karkea kuvaus tarkkailusuunnitelman sisällöstä, tarkat vaatimukset Tarkkailuasetus (MRR), Liite I

- Säännellyn yhteisön tiedot
 - Osa tiedoista syötetään suoraan ETS2-asiointijärjestelmään, osa täytetään Excel-pohjaan
- Konservatiivinen arvio säännellyn yhteisön keskimääräisistä vuotuisista päästöistä
- Tiedot kulutukseen luovutetuista polttoainevirroista
 - Mitä polttoaineita luovutetaan kulutukseen?
 - Millä menetelmillä
 - kulutukseen luovutus tapahtuu
 - polttoaineen määrää mitataan
 - päästöjen laskenta tehdään
- Polttoainevirtakaavio
 - Yksinkertainen kaavio, jossa kuvataan säännelty yhteisö, polttoainevirrat, tavat, joilla polttoaineet luovutetaan kulutukseen, mittausrakenteet ja muut sellaiset säännellyn yhteisön osat, joilla on merkitystä tarkkailumenetelmän kannalta, kuten tietovirtojen hallintatoimet ja kontrollitoimet
 - Lähetetään tarkkailusuunnitelmahakemuksen liitteenä
- Tiedot yleisen päästökaupan (ETS1) toimijoille luovutetusta polttoaineesta
- Miten säännelty yhteisö hallitsee polttoainevirtoihin liittyviä tietoja ja arvioi riskejä?
 - Katso [ohjedokumentin](#) kohdat 6.6 ja 6.7 ja tammikuun [webinaarin](#) diat 41 ja 42

Päästölaskenta

- Polttoainevirtojen päästöt lasketaan tarkkailusuunnitelmassa oheisella kaavalla.
 - Laskentaa kuvataan [ohjedokumentin](#) luvussa 5.1.
- Polttoaineen päästökaupassa lasketaan vain polttoaineen **palamisesta syntyvät hiilidioksidipäästöt**.

*voi viitata tonnin lisäksi muihinkin yksiköihin (esim. TJ tai Nm³) edellyttäen, että käytetään johdonmukaisesti sekä toimintatiedoissa että päästökertoimessa.

Päästölaskenta

- Tarkkailuasetus määrää, miten tarkkaan edellisen dian laskentatekijät pitää määrittää: Kullekin tarkkailtavalle arvolle määritetään tarkkuustaso (**määrittämistaso**).
 - Määrittämistaso tarkoittaa päästöjen määrittämisessä käytettävien lähtötietojen vaadittavaa "laatu tasoa". Määrittämistasojärjestelmää ja oikean määrittämistason valitsemista on kuvattu ohjedokumentin luvuissa 5 ja 6.2.
 - Tarkkailusuunnitelman Excel-pohja ohjaa käyttämään oikeita määrittämistasoja täytettäessä.
- Tasoon, jota tulee käyttää vaikuttavat mm:
 - Säännellyn yhteisön luokittelu (*arvioidut kokonaispäästöt*)
 - Polttoainevirran luokittelu (*polttoainevirran päästöt*)
 - Onko kyse kaupallisesta peruspolttoaineesta
 - Kaupallisia peruspolttoaineita ovat: Kansainvälisesti standardoidut kaupalliset polttoaineet, joiden tehollisen lämpöarvon 95 prosentin luottamusväli on enintään 1 prosentti mukaan lukien moottoripolttoöljy, kevyt polttoöljy, bensiini, kaasuöljy eli diesel, paloöljy, petroli, etaani, propaani ja butaani sekä liikenteen sekoituspolttoaineet kuten E5, E10...

Mitä tietoja päästölaskentaa varten tarvitaan käytännössä?

1. Tieto kulutukseen luovutettujen polttoaineiden määristä (toimintotiedot): [Polttoaineiden määritelmä laissa](#), lisätietoa ETS2-päästökaupan polttoaineista [Energiaviraston sivuilla](#)
2. Tieto, mikä osuus kulutukseen luovutetuista polttoaineista on luovutettu soveltamisalalle: [Soveltamisala ja sen rajaukset laissa](#), lisätietoa soveltamisalasta [Energiaviraston sivuilla](#)
3. Tieto yksikön muuntokertoimesta, joka saadaan joko laboratorioanalyysillä tai vakioarvoista
4. Polttoaineiden päästökertoimet, jotka saadaan joko laboratorioanalyysillä tai vakioarvoista
5. Nollaluokitellun polttoaineen eli kestävyyskriteerit täyttävän esim. biopolttoaineen osuus polttoainevirrasta
 - Nämä tiedot ja menetelmät, millä tiedot hankitaan, yhdistetään vastaavaan määrittämistasoon, joka syötetään Exceliin. **Olennaista on nyt tunnistaa ja kuvata menetelmät, jolla päästöt tullaan laskemaan vuotuista päästöselvitystä varten.**
 - Jos tiedot eivät ole vaaditulla tarkkuudella, se käy ilmi Excelistä, jolloin poikkeaminen täytyy perustella.

Kertaus

- Päästölaskentaa varten tarvitaan tiedot polttoaineen määrästä ja laskentatekijöitä, joiden tarkkuusvaatimuksista säädetään **määrittämistasoilla**.
- Käydään seuraavaksi läpi tekijöitä, jotka vaikuttavat siihen mitä määrittämistasoja yrityksen tulee käyttää.
- Näitä ovat:
 - **Säännellyn yhteisön luokka**, perustuen yhteisön kokonaispäästöihin
 - **Polttoainevirran luokka**, perustuen polttoainevirran päästöihin
 - Onko kyse **kaupallisesta peruspolttoaineesta**

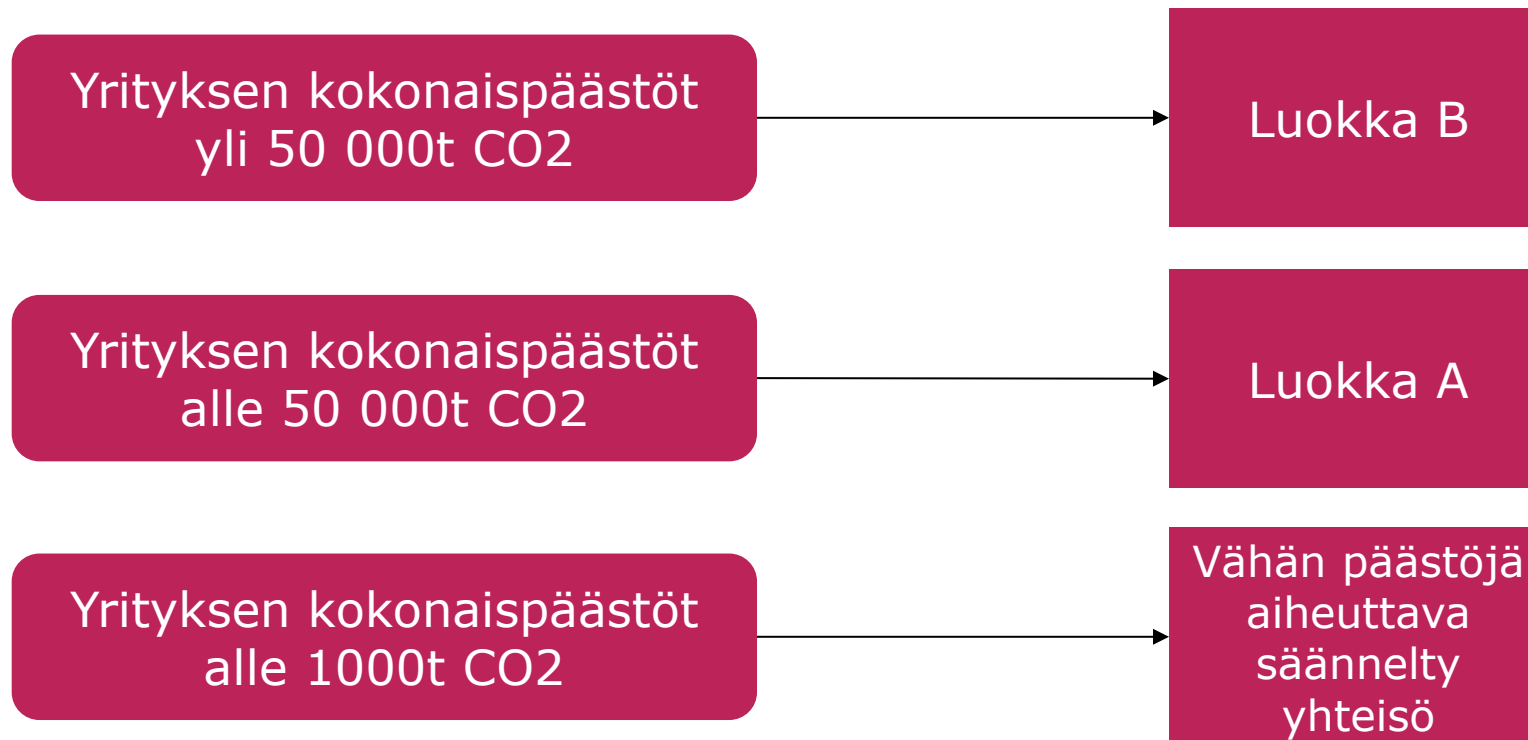

Säännellyn yhteisön kokonaispäästöt

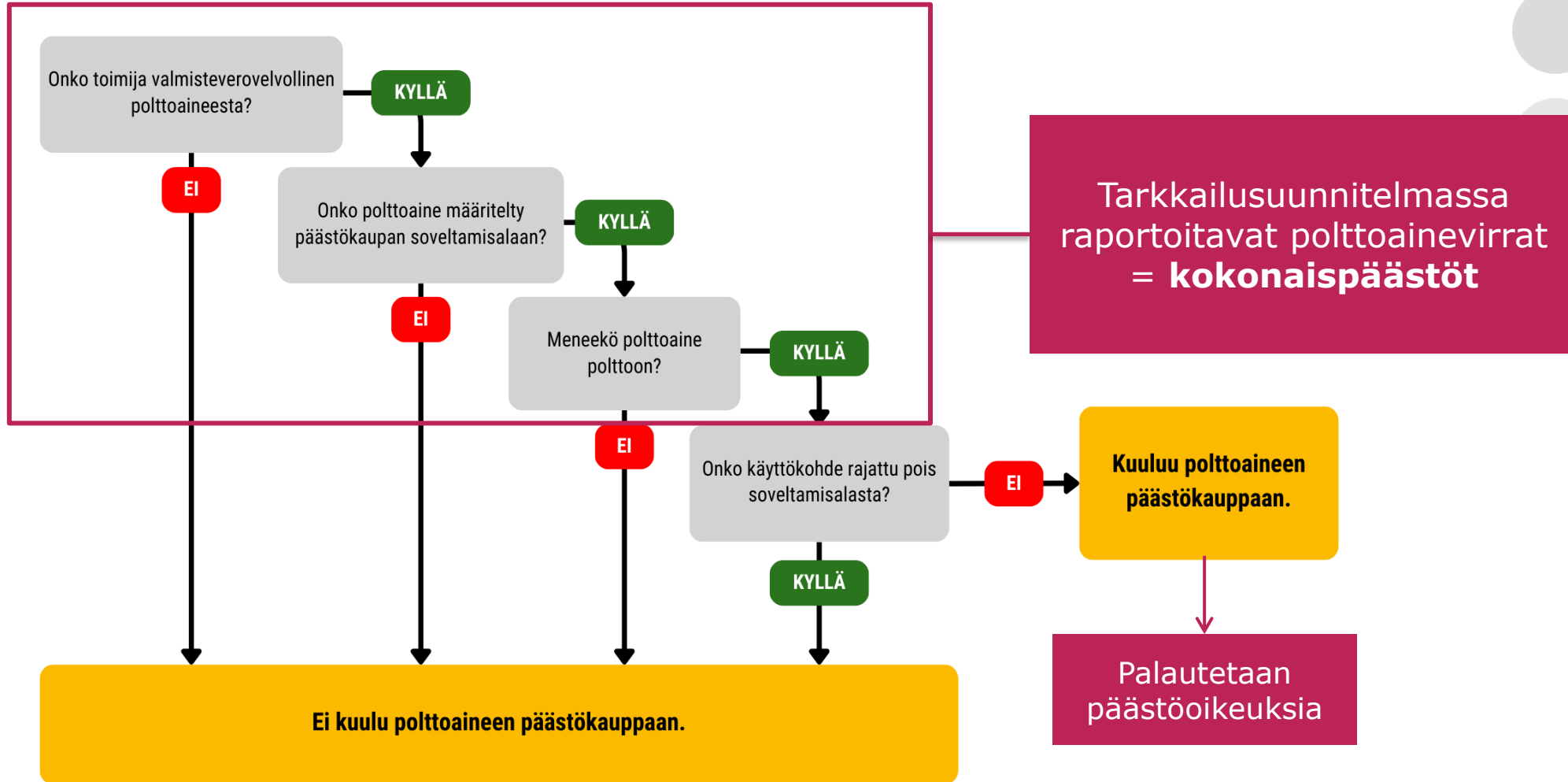
- Exceliin tulee täyttää tiedot niistä polttoainevirroista, joista yritys (y-tunnus kohtaisesti) on **valmisteverovelvollinen**, jos ne ovat polttoaineiksi määriteltyjä [kansallisen lain](#) mukaan. Tämä koskee myös ETS2-soveltamisalan ulkopuolelle kulutukseen luovutettuja polttoaineita. Nämä kaikki lasketaan yrityksen **kokonaispäästöihin**.
 - Säännellyn yhteisön ei tarvitse palauttaa päästöoikeuksia nollaluokitelluista polttoaineista ja soveltamisalan ulkopuolelle luovutetuista polttoaineista.
- **Kokonaispäästöt** on määritettävä, tai ainakin tehtävä **konservatiivinen arvio** niistä, koska ne vaikuttavat **säännellyn yhteisön luokkaan**. Säännellyn yhteisön luokittelusta kokonaispäästöjen perusteella on tietoa [tämän ohjedokumentin](#) luvussa 6.3.1.
 - Lisätietoa [tammikuun webinaarin](#) dioilla 23 ja 32.
 - [Miten tehdään konservatiivinen arvio päästöistä?](#)
- Jos yrityksen **kokonaispäästöt** jäävät alle 1000t CO₂ vuodessa, on yritys **vähän päästöjä aiheuttava säännelty yhteisö**. Tällöin voi käyttää [tämän ohjedokumentin](#) kappaleessa 7 mainittuja yksinkertaistuksia tarkkailussa. Käytännössä esimerkiksi luovutetun polttoainemäärän ja laskentakertoimien (ei soveltamisalakerroin) osalta voi käyttää konservatiivisia arvioita.

Yrityksen kokonaispäästöt vaikuttavat tarkkailuvaatimukseen (määrittämistasoon)

- Säännelty yhteisöt jaetaan vuotuisten päästöjen perusteella luokkiin A, B ja vähän päästöjä aiheuttaviksi.

Säännellyn yhteisön kokonaispäästöt

Lisätietoa kriteereistä löydät [Kuuluuko toiminta ETS2:n piiriin- dokumentista](#)

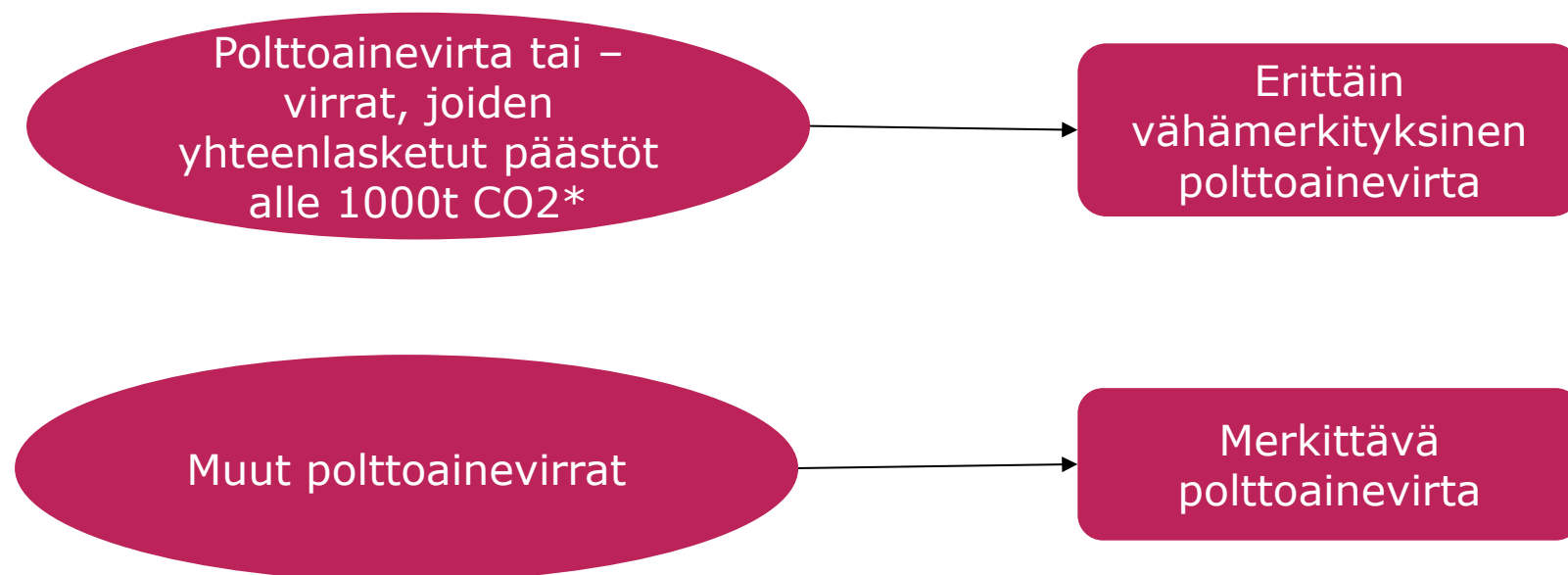
Polttoainevirrat

- Polttoainevirtojen määrittämiseen ja luokitteluun voi käyttää apuna [tämän ohjedokumentin](#) kappaletta 6.3.3. Myös tammikuun [webinaarimateriaaleista](#) diasta 20 eteenpäin löytyy tietoa polttoainevirtojen määrittämisestä.
- Polttoainevirrat jaetaan **merkittäviksi** ja **erittäin vähämerkityksiksi** vuotuisten päästöjen perusteella.
- Polttoainevirrat, joiden **yhteenlasketut päästöt** jäävät alle 1000t CO₂ vuodessa, ovat **erittäin vähämerkityksisiä**. Erittäin vähämerkityksisille polttoainevirroille voidaan luovutettujen polttoainemäärien ja laskentakertoimien osalta käyttää konservatiivisia arvioita, ellei korkeampi määrittämistaso ole saavutettavissa ilman lisäponnistelua.
 - Muut polttoainevirrat ovat **merkittäviä**.

Polttoainevirran kokoluokittelu

- Polttoainevirrat jaetaan vuotuisten päästöjen perusteella merkittäviksi ja erittäin vähämerkityksisiksi.

* Nollapäästöinen polttoainevirta on erittäin vähämerkityksinen

Mitä määrittämistasoa tulee käyttää?

Kun yhteisön ja polttoainevirtojen tiedot on täytetty tarkkailusuunnitelma-Exceliin ja konservatiiviset arviot päästöille annettu, vaaditut määrittämistasot näkyvät automaattisesti välilehdellä E

- Vaadittuun määrittämistasoon vaikuttavat siis **säännellyn yhteisön luokka** ja **polttoainevirran luokka**.
- Soveltamisalakertoimelle tulee **lähtökohtaisesti aina** soveltaa korkeinta määrittämistasoa.
- Kaupallisten peruspolttoaineiden laskentakertoimille voidaan käyttää vakio-arvoja.
- Lisätietoa määrittämistasoista mm. [ohjedokumentin](#) kohdissa 5.3 (luovutetut polttoainemäärät), 5.4 (soveltamisalakerroin) ja 5.5 (laskentakertoimet).

Säännellyn yhteisön luokka	Polttoainevirran luokka	Vähimmäismäärittämistaso (soveltamisalakerroin)	Vähimmäismäärittämistaso (luovutetut polttoainemäärät ja laskentakertoimet)	Kaupallisten peruspolttoaineiden tai vastaavat kriteerit täyttävien polttoaineiden laskentakertoimet (75 k artiklan 2 kohta)
Luokka B (> 50 000 tCO ₂)	Merkittävä	Korkein määrittämistaso tai jäsenvaltion vaatimus	Korkein määrittämistaso	Määrittämistaso 2a/2b (Liite V)
	Erittäin vähämerkityksinen		Konservatiiviset arviot, ellei määrittämistaso ole saavutettavissa ilman lisäponnistelua	
Luokka A (≤ 50 000 tCO ₂)	Merkittävä		Määrittämistaso liitteessä V (Päästökerroin: 2a/2b)	
	Erittäin vähämerkityksinen		Konservatiiviset arviot, ellei määrittämistaso ole saavutettavissa ilman lisäponnistelua	
Vähän päästöjä aiheuttava säännelty yhteisö (< 1 000 tCO ₂)	Merkittävä		Määrittämistaso 1	
	Erittäin vähämerkityksinen		Konservatiiviset arviot, ellei määrittämistaso ole saavutettavissa ilman lisäponnistelua	
Perusteet vaadituista määrittämistasoista poikkeamiselle		Tekninen mahdottomuus (tai ei saatavilla), kohtuuttomat kustannukset tai yksinkertaistettu epävarmuustarkastelu	Tekninen mahdottomuus tai kohtuuttomat kustannukset	

Määrittämistasojen kuvaukset

Korkein taso

Matalin taso

Luovutetut polttoainemäärät	Soveltamisala-kerroin	Yksikön muunto-kerroin	(alustava) Päästökerroin	Biomassaosuus
Taso 4	Taso 3	Taso 3	Taso 3	Taso 3a/3b
Taso 3	Taso 2	Taso 2a/2b	Taso 2a/2b	Taso 2
Taso 2	Taso 1	Taso 1	Taso 1	Taso 1

laskentakertoimet

Taulukko 3: Epävarmuustarkastelun tuloksiin perustuvien luovutettujen polttoainemäärien määrittämistasojen määritelmät.

Määrittämistaso nro	Määritelmä
1	Polttoaineen määrä [t] tai [Nm ³] tai [TJ] raportointikauden aikana ⁴⁷ määritellään enimmäisepävarmuuden perusteella, joka on alle $\pm 7,5$ %.
2	Polttoaineen määrä [t] tai [Nm ³] tai [TJ] raportointikauden aikana määritellään enimmäisepävarmuuden perusteella, joka on alle $\pm 5,0$ %.
3	Polttoaineen määrä [t] tai [Nm ³] tai [TJ] raportointikauden aikana määritellään enimmäisepävarmuuden perusteella, joka on alle $\pm 2,5$ %.
4	Polttoaineen määrä [t] tai [Nm ³] tai [TJ] raportointikauden aikana määritellään enimmäisepävarmuuden perusteella, joka on alle $\pm 1,5$ %.

Taulukko 5: Yleiskatsaus soveltamisalakertoimen määrittämistasojen määrittelyyn.

Määrittämistaso	Tason määrittely
1	75 I artiklan 3 kohta: Oletusarvo 1 (kuuluu täysin soveltamisalaan) 75 I artiklan 4 kohta: (Oletusarvo on pienempi kuin 1, jos tietyt ehdot täyttyvät; ks. jäljempänä)
2	75 I artiklan 2 kohdan e alakohta: Alkuperäketju (sähköinen tai paperilla) 75 I artiklan 2 kohdan f alakohta: Kansallinen merkintä 75 I artiklan 2 kohdan g alakohta: Epäsuorat menetelmät (korrelaatiot)
Määrittämistaso	Tason määrittely
3	75 I artiklan 2 kohdan a alakohta: Polttoainevirtojen fyysinen erottelu 75 I artiklan 2 kohdan b alakohta: Polttoaineiden kemiallinen erottelu 75 I artiklan 2 kohdan c alakohta: Kemiallinen merkintä (Euromarker) 75 I artiklan 2 kohdan d alakohta: ETS1:n mukaisesti todennetut vuotuiset päästöselvitystiedot

Taulukko 6: Yleiskatsaus tärkeimpiin laskentakertoimien määrittämistasojen määritelmiin, jotka perustuvat tarkkailu- ja raportointiasetuksen liitteeseen II a. Taulukossa on käytetty seuraavia lyhenteitä: EF – päästökerroin, UCF – yksikön muuntokerroin, NCV – tehollinen lämpöarvo, BF – biomassaosuus. Määrittämistasoja täsmennetään jäljempänä olevassa tekstissä.

Kerroin	Määrittämistaso	Tason määrittely
EF ⁶²	1	Tyypin I oletusarvot
	2a	Tyypin II oletusarvot
	2b	Empiiriset korrelaatiot (erityiset hiilityypit)
	3	Laboratorioanalyysit tai empiiriset korrelaatiot
UCF (esim. NCV)	1	Tyypin I oletusarvot
	2a	Tyypin II oletusarvot
	2b	Ostokirjanpito (jos sovellettavissa)
	3	Laboratorioanalyysit
BF	1	Tyypin I biomassaosuus
	2	Tyypin II biomassaosuus
	3a	Laboratorioanalyysit
	3b	Fossiilisen ja bioperäisen hiilen massatase

Vakioarvot päästölaskennassa

- Laskentakertoimille käytetään pääsääntöisesti **vakioarvoja** tai **laboratorioanalyysijä**.
 - **Kansallisia vakioarvoja** voidaan käyttää **laskentakertoimille** määrittämistasolla 2a, jota sovelletaan pääsääntöisesti **luokkaan A** kuuluviin yhteisöihin ja kaupallisiin **peruspolttoaineisiin**.
- Ensisijainen lähde standardikertoimille on [Tilastokeskuksen polttoaineluokitus](#).
 - Tilastokeskuksen polttoaineluokitusta voi käyttää useimmille polttoaineille.
- Energiavirasto tulee julkaisemaan vakiokertoimet, joita sovelletaan toissijaisesti päästöjen määrittämisessä.
 - Energiaviraston arvoja käytetään polttoaineille, joille Tilastokeskus ei ole julkaissut arvoja, sekä arvoille, joista Tilastokeskus on julkaissut vain keskimääräisen seospolttoaineen kertoimen (joissa on bio-osuus mukana).
- Laskentakertoimen numeerista arvoa ei ilmoiteta Excel-lomakkeella. Tärkeintä on kuvata laskentakertoimien tietolähde.
- Katso tarkemmat ohjeet standardikertoimien käytöstä ja siitä, miten tietolähde merkitään tarkkailusuunnitelmaan [tästä laskentakertoimia koskevasta ohjeesta](#)

Lopuksi

Esityksen linkit koottuna:

- [Joulukuun webinaarin diat \(yleistietoa\)](#)
- [Tammikuun webinaarin diat \(tarkkailusuunnitelman laatiminen\)](#)
- [Tarkkailua ja raportointia koskeva asetus: Yleiset ohjeet ETS2-yhteisöille \("ohjedokumentti"\)](#)
- [Kuuluuko toiminta ETS2:n piiriin? –dokumentti](#)
- [Tarkkailuasetus](#)
- [Laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta](#) (Kansallinen laki)
- [ETS2-asiointijärjestelmä; ohje hakemusten laatimiselle järjestelmässä](#)
- [Tarkkailusuunnitelma-Excel](#)

- Energiaviraston kotisivuja pidetään ajan tasalla ja kaikki aineistot julkaistaan täällä:
<https://energiavirasto.fi/polttoaineen-paastokauppa>
- Kaikki uuteen päästökauppaan liittyvät yhteydenotot matalalla kynnyksellä: ETS2@energiavirasto.fi